

Школска 2023/2024. година

Општинско такмичење ученика основних школа
Књижевна олимпијада

Осми разред

Шифра: _____

1.	<p>Подсети се одломка из дела <i>Живот и прикљученија</i> Доситеја Обрадовића, па заокружи тачан одговор на понуђено питање.</p> <p>Мој игуман кад устане, нађе ме над књигом. Било му је зачудо да једно дете мојега возраста не иде којекуд трчати и скакати, имајући допуштење. Рекне ми да му мало читам. Ја почнем читати како год из псалтира. Пита ме читам ли тако из сваке књиге и разумевам ли шта читам. Кажем да из сваке [...]. Погледа ме мало с вниманијем, пак ми начне говорити: „Намах тај час узми твоју торбу, пак иди куд ти драго.”</p> <p>Зашто игуман тера дечака да иде из манастира?</p> <p>а) Видео је да је дечак чудан и да се не игра као сва друга деца. б) Није био задовољан дечаковим гласним читањем псалтира. в) Увидео је да дечак чита боље од њега и да нема чему да га научи.</p>	
2.	<p>Допуни стихове народне епске песме „Почетак буне против дахија” речима које недостају.</p> <p>„Ту кнезови нису ради кавзи Нит’ су ради _____ изјелице, Ал’ је рада сиротиња _____, Која глоба давати не може, Ни трпити турскога зулума.”</p>	
3.	<p>На основу наведених топонима закључи о ком књижевном делу је реч, па пуно име главног јунака тог дела напиши на линији.</p> <p>ВИДИН ТИМОК БУКОВАЧА НЕГОТИН АДАКАЛЕ БЕОГРАД ПОРЕЧ</p> <p>Пуно име и презиме јунака: _____</p>	
4.	<p>На линији напиши име и презиме народног певача од кога је Вук Караџић забележио најмање сто јуначких песама и кога је затекао 1815. године у Сремским Карловцима, у највећем сиромаштву.</p> <p>Име и презиме народног певача: _____</p>	

5.	<p>Обележи усправним цртама цезуру у следећим стиховима песме „Отаџбина” Ђуре Јакшића, па на линији напиши прецизан назив врсте стиха који препознајеш.</p> <p>„А камен овај, ко пирамида Што се из праха диже у небо, Костију кршних то је гомила”</p> <p>Прецизан назив врсте стиха је: _____.</p>													
6.	<p>Повежи линијама наслове дела, читаних у претходним разредима, са њиховим ауторима. Један аутор је сувишан.</p> <table data-bbox="240 514 993 695"> <tr> <td>КОСТА ТРИФКОВИЋ</td> <td>ОБЛАЦИ</td> </tr> <tr> <td>АНТОН ПАВЛОВИЧ ЧЕХОВ</td> <td>О, КЛАСЈЕ МОЈЕ</td> </tr> <tr> <td>АЛЕКСА ШАНТИЋ</td> <td>ШАЛА</td> </tr> <tr> <td>ИСИДОРА СЕКУЛИЋ</td> <td>ИЗБИРАЧИЦА</td> </tr> <tr> <td>АЛФОНС ДОДЕ</td> <td>БУРЕ</td> </tr> <tr> <td>ВИСЛАВА ШИМБОРСКА</td> <td></td> </tr> </table>	КОСТА ТРИФКОВИЋ	ОБЛАЦИ	АНТОН ПАВЛОВИЧ ЧЕХОВ	О, КЛАСЈЕ МОЈЕ	АЛЕКСА ШАНТИЋ	ШАЛА	ИСИДОРА СЕКУЛИЋ	ИЗБИРАЧИЦА	АЛФОНС ДОДЕ	БУРЕ	ВИСЛАВА ШИМБОРСКА		
КОСТА ТРИФКОВИЋ	ОБЛАЦИ													
АНТОН ПАВЛОВИЧ ЧЕХОВ	О, КЛАСЈЕ МОЈЕ													
АЛЕКСА ШАНТИЋ	ШАЛА													
ИСИДОРА СЕКУЛИЋ	ИЗБИРАЧИЦА													
АЛФОНС ДОДЕ	БУРЕ													
ВИСЛАВА ШИМБОРСКА														
7.	<p>Пажљиво прочитај следећи одломак, па одговори на питање тако што ћеш заокружити слово испред тачног одговора.</p> <p>„Пилипенда одврати: – Валај, нећу, па сад цркао од глади! А нећете дуго ни ви сви, па да вам је цар поклонио цијело Петрово поље! Кљаку и друговима му Пилипенда бјеше живи, оличени пријекор; ипак се насмија и поче извијати: и – Ама, Пилипенда, болан, оразуми се и чуј ме!”</p> <p>Зашто је Пилипенда за Кљака и његове другове био оличење прекора?</p> <p>а) Зато што их је стално подсећао на то како је виши и крупнији од њих. б) Зато што није устукнуо пред неправдом и „уписао се у царску веру”. в) Зато што је био мргодне природе и недружељубив.</p>													
8.	<p>Подсети се следећег одломка из приповетке „Све ће то народ позлатити”, па одговори на питање тако што ћеш заокружити слово испред тачног одговора.</p> <p>„Благоје се као муња брзо окрете. Стаде пред сина. Гледа га, гледа – па онда тресну о земљу.”</p> <p>Зашто је Благоје пао у несвест?</p> <p>а) Благоје је био стар и немоћан, па је велика срећа утицала на његово слабо срце. б) Био је пресрећан што види сина, али није очекивао да му је син тежак инвалид. в) Разочарао се што његов тешко повређени син више неће моћи да их издржава.</p>													
9.	<p>На линији напиши назив историјског догађаја који се односи на турску одмазду према организаторима Првог српског устанка. О томе је писао Прота Матеја Ненадовић у својим <i>Мемоарима</i>.</p> <p>Назив историјског догађаја: _____.</p>													

10.	<p>Заокружи слово испред тачног значења речи подвучене у следећем примеру.</p> <p>„Ваљевски Турци били су <u>обрекли</u> увече све дати; али кад дознају да ће Фочић и новце узети и кнезове опет посећи, онда Турци моме стрицу то неће да кажу [...]”</p> <p><i>Обрећи</i> значи: а) порећи; б) обећати; в) слагати; г) одредити.</p>	
11.	<p>У следећем одломку из дела <i>Ноћ и магла</i> Данила Киша подвуци дидаскалије.</p> <p><i>Младић се нагло окрену од прозора.</i></p> <p>МЛАДИЋ: Значи, господине Емиле, ипак се сећате мога оца... Да, тако је рекао: Један добар траминац...</p> <p>ЕМИЛ (<i>налива себи пиће</i>): Наиме, ја се сећам или, тачније сад сам се подсетио Марусјине приче о господину... како му беше име?</p>	
12.	<p>На линији напиши назив стилске фигуре која доминира у следећем примеру.</p> <p>Кад ујутру устане, а то виноград посађен; друго јутро – листао, – до седам дана било већ грожђе зрело у њему.</p> <p>Назив стилске фигуре: _____.</p>	
13.	<p>У следећем одломку подвуци делове који представљају дијалог.</p> <p>– Нема је – рече и официр, али мирно, као периодичан чиновник који зна да после пет година мора доћи класа.</p> <p>– Што ли, боже? – рече опет казанџија. – Ваљда, ...та да ... овде и нема Турака... А лађа се ваљда и не може бобандирати.</p> <p>Капетан ћути.</p>	
14.	<p>У следећој строфи песме „Труба” Момчила Настасијевића подвуци деветерац.</p> <p>„Шта вреди плаветнило неба, И зумбул и девојче и ласте лет. Негде запева труба.”</p>	
15.	<p>Поред тачних тврдњи напиши Т, а поред нетачних Н.</p> <p>а) Песма „Отаџбина” Ђуре Јакшића настала је 1875. године, поводом изласка првог броја истоименог часописа. _____</p> <p>б) Основна тема романа <i>Сеобе</i> је живот угарских Срба у XVIII веку. _____</p> <p>в) Вук Караџић је <i>Писменицу српскога језика</i> објавио 1818. године. _____</p> <p>г) Дело <i>Живот и прикљученија</i> је по својој врсти биографија. _____</p>	

16.	<p>На основу следећег описа одреди о ком је писцу реч, па његово име и презиме напиши на линији.</p> <p>Рођен је 1903. у месту Штитари у Мачви. Бавио се новинарством и књижевним стваралаштвом. Објавио је три збирке приповедака, три романа и књигу есеја. Један његов роман посвећен је судбини Ненада Бајића и животу Београда током и после Првог светског рата. Умро је у 31. години.</p> <p>Име и презиме писца: _____.</p>																	
17.	<p>Кад услед своје логичке, временске или просторне повезаности појмови могу заменити један други, препознајемо стилску фигуру метонимију. Подвучи је у следећем примеру.</p> <p>„Милош пева, вила му отпева, Лепше грло у Милоша царско, Јесте лепше него је у виле”</p>																	
18.	<p>Попуни табелу као што је започето.</p> <table border="1" data-bbox="207 804 1406 1100"> <thead> <tr> <th data-bbox="207 804 508 905">Име и презиме аутора</th> <th data-bbox="508 804 808 905">Наслов дела</th> <th data-bbox="808 804 1105 905">Књижевни род</th> <th data-bbox="1105 804 1406 905">Књижевна врста</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="207 905 508 968">Ана Франк</td> <td data-bbox="508 905 808 968"></td> <td data-bbox="808 905 1105 968"></td> <td data-bbox="1105 905 1406 968">дневник</td> </tr> <tr> <td data-bbox="207 968 508 1031"></td> <td data-bbox="508 968 808 1031">Пилипенда</td> <td data-bbox="808 968 1105 1031">епика</td> <td data-bbox="1105 968 1406 1031"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="207 1031 508 1100">Јован Дучић</td> <td data-bbox="508 1031 808 1100">Подне</td> <td data-bbox="808 1031 1105 1100"></td> <td data-bbox="1105 1031 1406 1100"></td> </tr> </tbody> </table>	Име и презиме аутора	Наслов дела	Књижевни род	Књижевна врста	Ана Франк			дневник		Пилипенда	епика		Јован Дучић	Подне			
Име и презиме аутора	Наслов дела	Књижевни род	Књижевна врста															
Ана Франк			дневник															
	Пилипенда	епика																
Јован Дучић	Подне																	
19.	<p>На линијама напиши наслов романа и име и презима писца из чијег је дела преузет следећи одломак.</p> <p>„Још једном, и као журећи се, пре него што опет буде стигао у близину Аранђелову, у своје насеље, у своје бриге, Вук Исакович поче размишљати о Русији.”</p> <p>_____</p> <p>(наслов романа) _____ (име и презиме писца)</p>																	
20.	<p>У следећем примеру подвучи речи које се римују и на линији напиши врсту риме коју препознајеш.</p> <p>„Како је лепа ова ноћ! Гле, свуда, С тополе, раста, багрема и дуда, У млазевима златокосим пада, Несуштаствена месечина. Сада”</p> <p>Назив врсте риме: _____.</p>																	

Тест прегледао: _____

Број бодова: _____